

Siverek İlçesinde Arazi Kullanımı

Land use of Siverek district

Mehmet Ali Özdemir ^{*1}, Ahmet Aykanat²

¹ Kocatepe Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü, Afyonkarahisar.

² Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Bölümü, Afyonkarahisar.

Öz: Bu çalışmada, Şanlıurfa ili Siverek ilçesinde arazi kullanım durumu ve zamansal değişimi değerlendirilmiştir. Çalışma sahasının doğal ortam özellikleri çok fazla çeşitlilik göstermemektedir. Yörenin en önemli yükselti birimi Güneydoğu Anadolu bölgesinin de tek volkanı olan Karacadağ'dır. Genel morfoloji Karacadağ'ın etkisiyle oluşan ve çok sayıda dönemlik akarsular tarafından parçalanmış lav platosundan ibarettir. Yöredeki ekonomik faaliyetleri fazlasıyla sınırlayan bazaltlarla kaplı plato, arazi kullanımında en çok etkide bulunan unsurdur. Ayrıca iklimik sorunlar da yöre için olumsuz etki yapmaktadır. Kurak iklim şartları sulama imkanlarını yetersiz kılmıştır. Siverek'in arazi kullanımı ve zamansal değişiminin tespitinde 1985-2017 yılı uydu görüntülerinden faydalanılmıştır. Uydu görüntüleri incelendiğinde tarımsal faaliyetlerin yürütüldüğü alanlar, su yüzeyleri ve yerleşim alanlarında artış gözlenirken otlak alanlar, çıplak ve kayalık alanlarda da azalma olduğu belirlenmiştir. Çalışma sahasındaki tarım alanlarının büyük bir kısmını kuru tarım arazileri oluşturmaktadır. 1985 yılından günümüze sulu tarım arazilerinin her geçen yıl arttığı görülmektedir. Bu da GAP'ın olumlu sonuçlar doğurduğunu göstermektedir. Çalışma sahasında yanlış arazi kullanım faaliyetlerinin yürütüldüğü görülmüştür. Sahayla ilgili iyileştirme çalışmaları yapılarak önlemlerin alınması gerekmektedir. Yapılacak bu çalışmalar sürdürülebilirlik açısından büyük önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Siverek, Uzaktan algılama, GAP, Arazi kullanımı.

Abstract: In this research, the situation of using territory in Siverek, Şanlıurfa province and timewise changing is evaluated. The natural environment characteristics of working area do not differ much. The most important altitude unit of the territory is Karacadağ which is the only volcano in Southeastern Anatolia. General morphology consists of lava plateau which was formed by the influence of Karacadağ and it was wrecked by the lots of periodic rivers. The plateau which is covered with the basaltic stones has the biggest influence on using terrain and this restricts the economical activities in the region as well. On the other hand climatic problems make negative effect for the region. The arid climate circumstances make the watering opportunities inadequate. With the detection of land use and timewise change of Siverek, studying on the views from satellites between the years 1985 – 2017 were used. When we analyze the satellite pictures, it is understood that there is a decrease in naked and rocky terrains while there is increase in the fields where agricultural activities are runned and the fields of water surfaces and in urban areas. The majority of agricultural fields are formed by the dry agriculture terrains. It is observed that the watery agriculture fields have increased year by year from 1985 to now. This shows that GAP (Southeastern Anatolia Project) generates positive consequences. It is observed that incorrect territory using activities have been carried out in the study field, It's been realised that precautions should be taken making improvement studies. These studies which will be carried have serious importance in terms of sustainability.

Keywords: Siverek, Remote sensing, SAP, Land use.

*İletişim yazarı: Ahmet Aykanat, ahmet.aykant@gmail.com